

УДК 378.046.4:614.253.1/2.: [616-089.844+616.5-003.92]

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ ІЗ КОМБУСТИОЛОГІЇ ТА ПЛАСТИЧНОЇ ХІРУРГІЇ

Т. Г. Григор'єва, С. В. Коркунда, Г. А. Олійник, С. А. Голобородько

Харківська медична академія післядипломної освіти

MODERN ASPECTS OF POST-GRADUATE DOCTORS' TRAINING ON COMBUSTIOLOGY AND PLASTIC SURGERY

T. H. Hryhorieva, S. V. Korkunda, H. A. Oliynyk, S.A. Holoborodko

Kharkiv Medical Academy of Post-Graduate Education

Сучасна економічна ситуація вимагає розробки нових підходів в організації та проведенні післядипломного навчання в медицині. Підготовка до Євро-2012 в Харківському регіоні обумовила створення удосконалених планів та їх реалізацію щодо надання медичної допомоги при масових ураженнях. Післядипломне навчання з питань термічної травми представлено досвідом роботи кафедри комбустіології, реконструктивної та пластичної хірургії ХМАПО. Використання кредитно-модульної системи потребує постійного удосконалення викладачами свого професійного рівня та дозволяє проводити навчальний процес на сучасному інформаційно-технологічному рівні.

Economic situation today requires the development of new approaches of organization and implementation of post-graduate medical education. Preparation for Euro 2012 in Kharkiv region has led to the creation and realization of development plans of medical care at mass lesions. Post-graduate training for thermal trauma is introduced by experience of the Department Combustiology, Reconstructive and Plastic Surgery of KhMAPGE. The use of credit-modular system requires continuous improvement of teachers professional level and allows the realization of learning process in the modern information and technological level.

Вступ. В умовах економічної кризи, в тому числі в медицині, значно ускладнюється задача забезпечення відповідної матеріально-технічної бази для підвищення кваліфікації лікарів лікувально-профілактичних закладів. В той же час, слід визнати, погіршуються умови викладання клінічних дисциплін на тлі скорочення кількості ліжкового фонду базових клінік, погіршення умов реалізації педагогічного процесу, в тому числі і за рахунок нехтування складовими положення про клінічний лікувальний заклад, та неможливості або затримки з матеріально-технічним переоснащенням лікувального процесу тощо. В цих умовах значно підвищується роль і відповідальність профільних кафедр закладів післядипломної освіти в питаннях забезпечення своєчасного та якісного проведення навчальних заходів для працівників практичної охорони здоров'я [1].

Основна частина. Першочергове значення в сучасних умовах набувають нові підходи до організаційних принципів у проведенні циклів підвищення кваліфікації лікарів, а викладачам – переосмислення своєї ролі в удосконаленні професійного рівня відповідних фахівців. Значний внесок в стимулювання особистих

запитів фахівців до постійного підвищення ними теоретичних знань та практичних умінь створив наказ МОЗ України № 484 “Про затвердження Змін до Положення про проведення іспитів на передатестаційних циклах” [2], в якому закріплені організаційні заходи, оцінювані в балах, на період між атестаціями лікарів.

Нове слово в підвищенні якості післядипломної освіти мають сказати дистанційне навчання, кредитно-модульна система (КМС) програм підготовки і перепідготовки фахівців, яка активно втілюється в Україні [3]. Але досягнення на шляху реалізації цих програм цілком залежать від взаємодії організаторів системи охорони здоров'я, керівників лікувальних закладів та закладів післядипломної освіти, у тому числі їх професорсько-викладацького складу.

В умовах підготовки до проведення в 2012 році в Україні Чемпіонату Європи з футболу виникли додаткові проблеми, пов'язані з географічним розташуванням Харківської області і проходженням потужних транспортних артерій через райони області на Київ, Крим, Ростов, Белгород та інші напрямки. Разом з Головним управлінням охорони здоров'я Хар-

© Т. Г. Григор'єва, С. В. Коркунда, Г. А. Олійник, С. А. Голобородько

ківської облдержадміністрації були розроблені і сплановані заходи щодо поліпшення надання медичної допомоги потерпілим при ДТП, масових ураженнях, комбінованих, сполучених і термічних травмах на Харківщині. Головна роль кафедр ХМАПО в межах цих заходів – планове проведення циклів тематичного удосконалення з питань масових уражень для лікарів ЦРЛ, у тому числі з термічної травми.

Проблема опіків не втрачає своєї актуальності і сьогодні, до того ж набула міждисциплінарного поширення. Становлення і розвиток комбустіології в Україні відносяться до 60–70 років минулого сторіччя і пов'язані з іменами відомих вчених О. О. Шалімова, В. Д. Братуся, А. А. Федоровського, М. Ю. Повстяного, Д. Є. Пекарського, С. А. Поліщука та інших. Розроблені ними загальні принципи лікування опікової та холодової травми, поняття опікової хвороби – все це має клінічне значення, а нові сучасні розробки доповнюють та удосконалюють існуючі системи лікування. Більш того, світові технології комбустіологічної служби вже адаптовані в системі охорони здоров'я України і тому головне завдання профільної кафедри – донести ці знання до лікарів первинної ланки надання медичної допомоги [4]. Особливе значення це має тому, що перспективи щодо життя взагалі або якості життя в подальшому постраждалого від опіків значно залежать від кваліфікації медичної допомоги у перші години після отримання травми, коли пацієнт знаходиться в ЦРЛ. Особливості стадії реконвалесценції при опіковій хворобі також відображаються в необхідності у подальшому медичному обслуговуванні пацієнта по місцю його мешкання, і тому знання лікарів різних спеціальностей з питань відновлення опікових реконвалесцентів мають велике значення для забезпечення їх медичної і соціальної реабілітації.

Відповідно до розроблених планів проведення навчальних циклів тематичного удосконалення з питань термічної травми сумісно з Головним управлінням охорони здоров'я Харківської облдержадміністрації та кафедрою комбустіології, реконструктивної та пластичної хірургії ХМАПО в 2009–2011 рр. було організовано навчальний процес по системі виїзних циклів. Така система організації навчального процесу дозволяє охопити велику кількість лікарів одного лікувального закладу одночасно, не вимагаючи при цьому їх перебування в ХМАПО. З економічної точки зору такий спосіб навчання є більш обґрунтованим в умовах скорочення витрат з бюджету на післядипломне удосконалення. Під час проведення занять викладачі використовують сучасні методики викладання – мультимедійні лекції дозволяють наочно

представляти теоретичну частину начального процесу та підтверджувати клінічними ілюстраціями в режимі фото та відео. Розроблені на кафедрі електронні посібники дозволяють більш ефективно проводити семінарські заняття та тестування, також ці посібники дозволяють лікарям ЦРЛ постійно мати на робочому місці допоміжну методичну інформацію в електронному або роздрукованому вигляді. Для проведення практичних занять також створені мультимедійні посібники, проводяться клінічні розгляди пацієнтів в ЦРЛ. Організовано відвідання операційної та перев'язочної Харківського опікового центру. Використання електронних посібників дозволяє проведення самостійної роботи лікарів-курсантів з подальшим контролем отриманих знань, що є відповідним до вимог КМС.

Така система організації та проведення навчального процесу підвищує вимоги щодо професорсько-викладацького складу: розробка нових, адаптованих до сучасних потреб закладів практичної охорони здоров'я навчальних програм, створення інформативних та ілюстрованих лекцій, електронних посібників, тестів, володіння комп'ютерними технологіями, вміння користуватися медичною літературою – усе це повинно базуватися на багатому власному клінічному досвіді. Інтенсивні зміни в організації лікувального процесу термічної травми в спеціалізованих центрах та відділеннях потребують створення методичних посібників для лікарів первинної ланки надання медичної допомоги, і це також завдання викладачів профільної кафедри.

Висновки: 1. Сучасна економічна ситуація змінює умови організації післядипломного навчання як з боку лікувальних закладів, також і з боку закладів медичної післядипломної освіти.

2. На тлі скорочення бюджетних матеріально-технічних витрат на забезпечення лікувального та навчального процесу відповідальність лікарів та викладачів не зменшується.

3. Впровадження КМС дозволяє адаптувати навчальний процес до сучасних умов як з точки зору методології, також і технічного оснащення.

4. Організація кафедрою комбустіології, реконструктивної та пластичної хірургії ХМАПО планових виїзних циклів тематичного удосконалення дозволяє цілеспрямовано донести потрібну інформацію з питань термічної травми, не потребуючи при цьому значних бюджетних витрат. Така система організації навчального процесу дозволяє здійснювати співробітництво закладів практичної охорони здоров'я та навчальних закладів.

5. Впровадження КМС вимагає постійного удосконалення свого професійного та інформаційного рівня з

боку професорсько-викладацького складу профільних кафедр, що є позитивним та стимулюючим фактором.

Література

1. Хвисьок О. М. Шляхи оптимізації післядипломної освіти в Україні / О. М. Хвисьок // Післядипломна медична освіта : досвід і перспективи : тези наук.-метод. конфер. – Харків, 2008. – С. 3–5.

2. Про затвердження Змін до Положення про проведення іспитів на передатестаційних циклах : наказ МОЗ України № 484 від 07.07.2009.

3. Більченко О. В. Тестовий контроль знань в кредитно-

модульній системі підготовки лікарів-інтернів / О. В. Більченко // Післядипломна медична освіта : досвід і перспективи : тези наук.-метод. конфер. – Харків, 2008. – С. 26.

4. Коркунда С. В. Организационно-методические аспекты обучения коммерческим специальностям в медицине / С. В. Коркунда, Т. Г. Григорьева // Проблемы современной медицинской науки та освіти. – 2009. – № 2. – С. 8–9.